

i Aften aflære sig Leiligheden til at bevirke Noget ved deres Stemmegivning — jeg frygter meget for, at det kan gaa dem om et Aars Tid, ligesom det gik dem, der i 1864—66 hjalp til at faa de Grundlovsforandringer, at de bitterlig kom til at fortryde det; men det maa nu blive deres Sag, idet det kommer ikke mig ved. — Jeg skal nu kun sige et Par Ord angaaende den Stilling, jeg indtager i denne Sag. Det er den, at der efter min Overbevisning her foreligger følgende Tilfælde. Der er et Flertal her i Thinget, — jeg ved ikke rigtigt, om det vedbliver at være Flertal, — men ogsaa i den Henseende er der fremkommet en mærkelig Utræng fra et Par Medlemmer. Det er nemlig den Utræng, at uagtet de nu gik imod deres tidligere Parti, skulde de dog nok vise, at de sidde paa samme Standpunkt i Tidsrummet. Derfor dette nu skulde være Tilfældet, bliver denne Majoritet ved at herse saa længe, til vi faa en Oplosning af Thinget, og altsaa se vi, at der ikke er nogen Udflugt til, at der vil blive nogen Irvængning i Lovgivningsværket. Se vi saa hen til den anden Side, til Regjeringen, saa hedder det sig jo der, at den saa godt kan virke sammen med Landstinget, og at der ligger mindre Vægt paa at kunne komme overens med Folkethinget. Men deraf vil jo ogsaa Følgen blive, at naar Folkethinget og Landstinget ere uenige, og Regjeringen støtter sig til Landstinget, saa komme vi heller ikke længere i Lovgivningsværket ved nogen Medvirkning fra Regjeringen, og Landstingets Side. Altsaa Lovgivningsværket er gaaet istaa, og det trues med fremdeles at blive staaende. Dette er en uheldig Stilling set fra deres Synspunkt, som ønske at Forfatningen skulde bevares i Folkets Hæderlighed og til Folkets Nytte. — De, som hade Forfatningen, kunne ikke ønske noget Bedre, end at vi sidde her Nar ud og Nar ind og holde Forhandlinger, men at der intet Resultat kommer ud deraf. Befolkningen bliver ked af et saadant Maskineri og kunde antage, at det er unyttigt; thi det er ofte Tilfældet, at man ikke nøie undersøger, hvort Grundten ligger, og det kunde gjerne være, at man blev saa sløv og træt, at man fandt sig i, at der skete, hvad det skulde være mod en saadan unyttig Statsindvæining. Naar den anden Side, dersom en Folkerepresentation skal vinde Hæderlighed i Folket, kan det ikke ske paa anden Maade, end derved, at de Love, der komme frem deraf, ere af den Bessaffenhed, at de stemme med de Anstuelser, der herse i Befolkningens store Masse, om hvad der er til Landets Gavn. — Men her er Spørgsmaalet, altsaa kunne vi vente, at der kan komme noget Saadant ud af det, saalænge dette Flertal og den nuværende Regjering bestaa? Det er dette jeg betvivler, og det er derfor, at jeg uden et mindste Maade at ville bebrejde de Mænd i Folkethinget, der have bragt os ind i denne Situation, Noget, eller vise dem, eller den nuværende Regjering

Personer nogen Mistillid, ikke kan komme til andet Resultat, end at det er min Pligt at gjøre, hvad jeg kan, for at tilvejebringe en Forandring i den uheldbringende Stilling, hvort vi ere, hvad enten det altsaa skal være, at Regjeringen gaar af, eller dette Folkething bliver revideret, underkastet en Prøvelse af Velgerne, for at man kan se, om det er et ret Udtryk af Folkemeningen eller ikke. Der var et æret Medlem i forrige Møde, som sagde: Er ikke en Forsoning mulig? Dersom jeg kunde tænke mig, at en Forsoning var mulig, var der Ingen, der hellere end jeg, vilde være med til at virke til, at den kunde komme i Stand. — Jeg har altid, saalænge jeg har været i Rigsdagen, været af dem, der gerne have villet hjælpe til at faa et eller andet praktisk Resultat ud, naar det gik nogenlunde, en fremadskydende Retning. Men betragter jeg den nuværende Regjering's Bestanddele, saa ser jeg, at der er to Elementer deri, af hvilke det ene er Berøeren af den gamle bureaukratiske Tradition, og det er navnlig de Mænd, der udgjøre dette, som efter min Mening gjøre det umuligt at komme til nogen Forsoning. De andre Mænd, der ere i Regjeringen, ere jo ikke ved deres Udvipling og deres tidligere Liv paa den Maade knyttede til Bureaukratiet, og ere jo i det Hele taget jevne Mænd, der forekomme mig i mange Ting at være medgjørige, og jeg kunde maasse tænke mig, at en Forandring i Ministeriet kunde give Udflugt til Forsoning, men dette er Noget, hvorom jeg ikke kan have nogen bestemt Mening. Derimod er jeg overtydet om, at saalænge Ministeriet bliver bestaaende uforandret, og det nuværende Folkething vedbliver at være sammensat, som det er, er det umuligt at komme til nogen Forsoning. Muligheden for Forsoning er altsaa efter min Mening ikke tilstede, saa længe disse to Kræfter staa ligeoverfor hinanden. Jeg vilde altsaa nu kun sige dette, at idet jeg nu stemmer mod Finantsloven, gjør jeg det, fordi der efter min Overbevisning ikke for Tiden er noget andet Middel til at klare Stillingen, og fordi Stillingen maa klares, hvis der ikke skal ske Noget, som er skadeligt for Landet. Det er derfor, at jeg gaar denne Vej, og uden i mindste Maade at foretælle Andre, at de gaa en anden Vej, vil jeg kun sige, at Demokratierne dog af Erfaringen, af de tidligere Angreb, der ere skete paa Demokratiet's Grundvold, skulde have ladet sig saa meget belære, at de ikke nu i Aften raffe en Haand til at give det det sidste Knæk.

Formanden. Da det maa antages, at Forhandlingerne endnu vilde være nogle Timer, vil jeg anse det for passende, nu at gjøre et Ophold af 20 Minutter. Forhandlingerne ere altsaa afbrudte.

Meddelelse af den 9. April 1874. Noget afbrudt. Kl. 9, 40.